2025-102 i 103-RE

Causa 2025-102 i 103-RE

(Silvestre Cánovas i Nieto Goicoechea c/ Principat d'Andorra)

Números de registre: 658-2025 i 659-2025. Recursos d'empara

Aute del 13 de març del 2026

BOPA núm. 31, del 25 de març del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de febrer del 2026, pel Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, actuant en nom i representació pròpia i de la Sra. Adela Nieto Goicoechea, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 19 de gener del 2026 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2025-102 i 103-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 19 de gener del 2026;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Víctor Torre de Silva López de Letona;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'uns recursos d'apel·lació presentats contra unes decisions de la Batllia que desestimaven les peticions dels recurrents respecte d'uns béns embargats, el president del Tribunal de Corts va nomenar com a ponent a la magistrada, Sra. Núria Garcia Val, incorporada a aquell Tribunal des del 25 de juny del 2025.

1.2. El Ministeri Fiscal va formular una petició d'abstenció i, subsidiàriament, sengles incidents de recusació (de l'11 i del 14 de juliol del 2025, respectivament), ja que la magistrada tindria una amistat íntima amb un dels processats (A), el qual hauria actuat com a advocat seu, i, a més, mentre havia exercit de fiscal adjunta, s'hauria apartat amb certa regularitat de les causes en què intervenia aquest advocat.

1.3. El 24 de juliol del 2025, una vegada emès l'informe de la magistrada recusada, el president del Tribunal de Corts va dictar uns autes que desestimaven aquesta recusació per manca de fonament.

1.4. El Ministeri Fiscal va presentar un recurs d'apel·lació contra aquestes decisions, i, el 17 de novembre del 2025, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar sengles autes que decidien estimar l'apel·lació, revocar la decisió del Tribunal de Corts i donar lloc a la recusació de la magistrada, Sra. Núria Garcia Val.

1.5. El 5 de desembre del 2025, el Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, actuant en nom i

representació pròpia, i de la Sra. Adela Nieto Goicoechea, va interposar sengles recursos d'empara contra els autes del 17 de novembre del 2025, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia (83-2025 i 82-2025), per una presumpta vulneració dels drets a un jutge predeterminat per la llei, a una resolució fonamenta en Dret i a un tribunal imparcial, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.6. El 19 de gener del 2026, el Tribunal Constitucional va dictar un aute mitjançant el qual decidia desestimar la sol·licitud d'anonimització formulada pels recurrents, acordar l'acumulació dels recursos d'empara 2025-102-RE i 2025-103-RE, presentats pel Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, actuant en nom i representació pròpia i de la Sra. Adela Nieto Goicoechea; i declarava la inadmissió a tràmit dels dos recursos d'empara per manca manifesta de contingut.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- De manera prèvia, els recurrents demanen la tramitació d'una incidència d'inhibició/recusació del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova, abans que es resolgui el recurs de súplica, en primer lloc, perquè la qüestió debatuda en el recurs d'empara rau de manera central en la vulneració del dret a un tribunal independent i imparcial, i, en segon lloc, perquè la incidència en qüestió respecte del ponent constitucional no s'ha pogut promoure amb anterioritat.

- Indiquen que aquesta incidència s'articula en els estrictes termes previstos a la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la qual admet la recusació o la inhibició únicament del magistrat ponent en supòsits taxats, i exclou expressament la recusació de la resta de membres del Tribunal Constitucional.

- Fonamenten la suposada parcialitat del ponent amb les coincidències que hauria tingut en l'àmbit docent de la Universitat d'Andorra amb el Sr. Alfons Alberca Sanvicens (llavors fiscal general) i segons la informació de la qual disposen, el segon l'hauria substituït en algunes classes, ja que eren companys en diversos cursos, motiu pel qual els recurrents tenen una aprehensió legítima en considerar que el ponent no seria imparcial.

- Així mateix, exposen certs rumors respecte d'una suposada proximitat personal entre el Sr. Alfons Alberca Sanvicens i els magistrats, Srs. Pere Pastor Vilanova i Joan Manel Abril Campoy, tot i que no poden acreditar la naturalesa íntima d'aquestes relacions, si bé és un fet públic i acreditat relatiu a les aparences, les trobades i els dinars entre el Sr. Joan Manel Abril Campoy i el Sr. Alfons Alberca Sanvicens.

- Els recurrents exposen que aquest fet es fa valer com a element objectiu que reforça la necessitat de gestionar amb especial prudència les aparences i la distància institucional en un procediment on s'està discutint, precisament, la imparcialitat i les aparences. En cap cas s'utilitza com a imputació de parcialitat subjectiva, sinó com a un element de context que justifica la pràctica de prova i la preservació de la confiança en el procés.

- Segons el seu parer, la manera constitucionalment adequada de tractar aquests elements no és ignorar-los o despatxar-los sense verificació, sinó acordar una pràctica de prova mínima, pertinent i proporcional, centrada en fets objectius (especialment els de caràcter institucional/acadèmic), i, un cop verificada aquesta informació, resoldre sobre la procedència de la inhibició/recusació del ponent i, si escau, sobre la nul·litat i la retroacció de les actuacions.

- També consideren que aquesta incidència no pot deslligar-se del context processal que origina l'empara: la recusació de la magistrada del Tribunal de Corts, Sra. Núria Garcia Val, impulsada per la Fiscalia i sostinguda mitjançant el concepte "*d'aprehensió legítima*".

- En aquest punt, els recurrents posen de manifest, com a element contextual rellevant per a les aparences i per a la confiança pública, que el recurs i l'incident s'inscriuen en una línia d'actuació de la Fiscalia en què intervenen el fiscal general, Sr. Xavier Sopena Gonzàlez (qui assumeix institucionalment l'acció), i el fiscal adjunt, Sr. Borja Aguado Delgado (al qual aquesta part atribueix el protagonisme material en la construcció de l'incident), així com el paper antecedent del Sr. Alfons Alberca Sanvicens (llavors fiscal general i actual magistrat del Tribunal de Corts), atesa la seva condició de precedent immediat en la direcció de la institució i la seva centralitat en el context que ha motivat el litigi.

- Manifesten que no formulen imputacions personals, ni afirmacions de la comissió de cap actuació il·lícita, sinó que intenten justificar que, quan una part institucional promou una recusació judicial sobre la base "*d'aparences*", l'òrgan constitucional ha d'extremar les garanties i admetre, com a mínim, una verificació objectiva dels elements que poden incidir en la percepció d'imparcialitat del procés.

- Així doncs, per tal que la incidència relativa al magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova, pugui ser

resolta amb plenes garanties i sense convertir-se en un debat especulatiu, sol·liciten la pràctica de prova estrictament documental i institucional, idònia per verificar fets objectius i, per consegüent, valorar l'eventual afectació de l'aparença d'imparcialitat.

- Segons el seu parer, aquesta petició de prova és necessària perquè aquesta part no disposa de facultats d'investigació i no pot obtenir per si mateixa determinades certificacions institucionals (especialment, aquelles relatives a la Universitat d'Andorra), i perquè el procediment constitucional versa sobre imparcialitat i aparences. Per consegüent, sol·licita la pràctica de les proves següents:

1) Prova documental: ofici a la Universitat d'Andorra sobre vinculacions acadèmiques del ponent i del Sr. Alfons Alberca Sanvicens, demanant que s'expedeixi certificació o remesa de documentació institucional relativa a: (i) la participació del Sr. Pere Pastor Vilanova en cursos, docència, direccions acadèmiques, actes o activitats oficials; (ii) la participació del Sr. Alfons Alberca Sanvicens en cursos, docència, direccions acadèmiques/actes o activitats oficials; i, (iii) l'existència de coincidències en cursos/activitats i, si escau, qualsevol successió o substitució en activitats docents o acadèmiques entre ambdós.

2) Prova documental: ofici a la Universitat d'Andorra sobre la tesi doctoral del fiscal adjunt, Sr. Borja Aguado Delgado, i la identificació del director de tesi, demanant que certifiqui: (i) la realització per part d'aquesta persona d'una tesi doctoral, extrem que el mateix ha manifestat públicament a Radio i Televisió d'Andorra (RTVA), amb indicació de l'àmbit; i, (ii) la identitat del director o directors de tesi; així com el seu vincle acadèmic amb la UdA, a fi de determinar si aquesta direcció recau en el Sr. Pere Pastor Vilanova o bé en el Sr. Joan Manel Abril Campoy (o qualsevol altre membre del Tribunal Constitucional), i valorar l'eventual incidència en termes d'aparences i de confiança pública.

- Per acabar, un cop practicada la prova i resolta la incidència, aquesta part sol·licita que, si es constata qualsevol circumstància que comprometi l'aparença d'imparcialitat, s'acordi la inhibició del ponent.

2.2. Informe del magistrat recusat

El 20 de febrer del 2026, el Sr. Pere Pastor Vilanova va trametre un informe amb el contingut literal següent:

I. Extemporaneïtat de la recusació

Els demandants al·leguen que no van poder formular la recusació amb anterioritat perquè desconeixien la meva qualitat de ponent fins a la lectura de l'aute esmentat al BOPA.

Això no obstant, aquest Tribunal ja va declarar en l'aute del 17 de novembre del 2025 (causa 2025-78-RE) que "*tots els magistrats constitucionals són susceptibles de ser recusats*". D'acord amb aquesta doctrina i per analogia amb l'article 74.4 de la Llei qualificada de la Justícia, la recusació s'ha de plantejar tan aviat com es tingui coneixement de la causa en què es fonamenta, i en cas contrari no s'admet a tràmit.

La part recusant no acredita cap circumstància nova o sobrevinguda que justifiqui la demora. La recusació es formula únicament després d'haver conegut el sentit desfavorable de la decisió adoptada, la qual cosa desvirtua la seva naturalesa com a instrument de garantia d'imparcialitat i la converteix en una reacció processal *ex post*. Aquesta utilització resulta incompatible amb els principis de bona fe processal i de seguretat jurídica.

II. Manca de fonament de la recusació

Els Srs. Alberca i Aguado no són part en aquest procediment, ni hi han intervingut en cap qualitat. La construcció argumental presentada respon a un relat "*complotista*" sustentat en conjectures i retalls de premsa, sense cap acreditació objectiva dels fets que es pretenen insinuar. En qualsevol cas, les inferències mencionades no acrediten cap vincle rellevant des del punt de vista jurídic, ni cap interès directe o indirecte meu en la causa. Per tant, cap dels fets invocats és subsumible en els supòsits legals de recusació, ni permet, des d'una perspectiva objectiva, suscitar dubtes legítims sobre la meva imparcialitat.

III. Improcedència de la prova sol·licitada

La pràctica de les proves sol·licitades no és pertinent, ni necessària per a la resolució de l'incident. Les hipotètiques relacions acadèmiques -que, en tot cas, nego- amb persones alienes al procés, no poden, per si soles, comprometre la imparcialitat judicial.

Sense perjudici d'això, i únicament a fi d'esvair qualsevol dubte, haig d'afirmar que:

- No he impartit classes conjuntament amb el Sr. Alberca, ni l'he substituït, llevat d'un eventual error involuntari de memòria. La meva activitat docent és molt esporàdica i puntual.

- No he dirigit cap tesi doctoral ni a Andorra, ni a l'estranger.

La prova sol·licitada incideix, a més, en aspectes de la meva vida privada professional (sent un dret emparat constitucionalment) que no guarden relació amb l'objecte del procediment i que no són idonis per acreditar cap causa legal de recusació.

IV. Conclusió

Per tot l'exposat, considero que és procedent desestimar la recusació per ser extemporània i, subsidiàriament, per estar mancada de fonament jurídic, sense que tampoc concorri cap causa legal que determini la meva inhibició.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Com s'acaba d'exposar, el Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, actuant en nom i representació pròpia i de la Sra. Adela Nieto Goicoechea, interposa un recurs de súplica en la causa acumulada 2025-102 i 103-RE (Silvestre Cánovas i Nieto Goicoechea c/ Principat d'Andorra), contra l'aute del 19 de gener del 2026 que va acordar, entre altres punts, no admetre a tràmit el seu recurs d'empara contra els autes (83-2025 i 82-2025) del 17 de novembre del 2025, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

El recurs de súplica planteja, com a qüestió prèvia, la recusació del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova. Aquesta decisió es dicta exclusivament respecte d'aquesta qüestió prèvia. Posteriorment una altra resolució afrontarà les restants qüestions suscitades pel recurs de súplica.

3.2. L'article 40.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional (Llei 21/2023, del 23 d'octubre, de text consolidat) estableix que:

"*És procedent la recusació o inhibició del magistrat ponent quan tingui interès directe i personal en l'assumpte o hagi estat titular de l'òrgan que va realitzar l'acte o va crear la norma objecte de la impugnació en el moment en què es van produir*".

Segons aquest article només són aquestes tres causes citades aquelles que poden ser causes de recusació o d'inhibició. No obstant això, aquest Tribunal Constitucional entén que el precepte que s'acaba de transcriure s'ha d'interpretar en harmonia amb l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, que ofereix una regulació més àmplia d'aquestes causes.

En el recurs de súplica crida l'atenció que una qüestió tan important com la recusació del magistrat ponent no s'hagi emmarcat, per part dels recurrents, en cap causa legal de recusació, ni en aquelles que es troben en la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, ni en aquelles establertes en la Llei qualificada de la Justícia. En efecte, les diverses afirmacions de l'escrit de recurs no invoquen cap causa específica, com caldria esperar d'una pretensió de recusació. Això podria ser suficient per inadmetre a tràmit la recusació formulada. Tanmateix, es donarà una resposta més detallada a les al·legacions formulades.

Partint de l'article 40.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, el recurs de súplica no al·ludeix en absolut al fet que el magistrat ponent hagi estat titular de l'òrgan que va dictar l'acte recorregut en empara (el Tribunal Superior de Justícia), alhora de dictar-se. Tampoc al·ludeix a l'última causa de recusació, que té sentit quan una norma sigui "*objecte de la impugnació*", cosa que no s'esdevé en el recurs d'empara en el seu dia interposat. Com s'ha indicat, no invoca cap causa d'aquelles previstes a l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia.

Encara que no es digui així pels recurrents, les afirmacions contingudes en el recurs de súplica podrien tenir encaix legal en l'interès directe i personal en l'assumpte. No obstant això, no s'ofereix cap indici, ni tan sols remot, d'aquest interès directe, ni personal per part del magistrat ponent. Res en l'escrit apunta que aquest interès hagi existit.

El recurs de súplica, en la qüestió prèvia de recusació, es troba poblat per afirmacions que no només no tenen relació amb la causa acumulada 2025-102 i 103-RE, sinó fins i tot que no en tenen amb el magistrat ponent. Respecte d'aquest es fan certes insinuacions sobre les eventuals coincidències a la Universitat d'Andorra amb un magistrat (el Sr. Alfons Alberca Sanvicens, anteriorment fiscal general), semblaria ser en activitats docents o, en general, acadèmiques. Però les insinuacions, no només no es veuen recolzades per fets concrets, sinó que ni tan sols s'afirmen de manera clara.

Tant és així que el recurs de súplica es pren la llibertat de recollir "*rumors i comentaris*", amb la qual cosa es desqualifica a si mateix.

Com és evident, la persona esmentada no és part en la causa acumulada 2025-102 i 103-RE, ni s'arriba a comprendre com aquestes coincidències acadèmiques, encara que fossin certes, podrien afectar la imparcialitat del magistrat, Sr. Pere Pastor Vilanova, en aquesta causa.

En segon lloc, els recurrents en súplica apunten a una possible direcció de la tesi doctoral del fiscal adjunt, Sr. Borja Aguado Delgado, per part del magistrat ponent. Aquest ho ha negat en el seu informe, amb la qual cosa cau per la seva base aquest pressupòsit de la recusació. Certament, el recurs d'empara impugna la recusació d'una magistrada del Tribunal de Corts interposada pel Ministeri Fiscal, que va tenir èxit en via de recurs davant la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia. Ara bé, es desconeix quina participació va poder tenir el fiscal adjunt, Sr. Borja Aguado Delgado, en aquestes actuacions i, en tot cas, la direcció de la tesi doctoral d'un membre del Ministeri Fiscal no fa perdre la imparcialitat del director per resoldre com a magistrat del Tribunal Constitucional els recursos d'empara en què tal Ministeri Fiscal intervingui, que són la totalitat dels admesos (article 90.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

3.3. Els recurrents en súplica demanen diverses proves que s'haurien de sol·licitar a la Universitat d'Andorra en relació amb les insinuacions que s'acaben d'esmentar, que com s'ha dit, no arriben ni tan sols a ser afirmades amb rotunditat. El caràcter irrellevant dels fets esmentats per determinar la imparcialitat del magistrat ponent és evident, amb la qual cosa la pràctica de la prova demanada no és procedent.

3.4. En síntesi, la recusació s'ha de desestimar, perquè no s'emmarca en cap causa legal, perquè es basa en fets insinuats, ni tan sols afirmats, i, perquè aquests fets són del tot irrellevants per apreciar la imparcialitat subjectiva o objectiva del magistrat ponent.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Denegar la totalitat de la prova demanada en la qüestió prèvia del recurs de súplica.

2. Desestimar la sol·licitud de recusació del magistrat ponent de la causa acumulada 2025-102 i 103-RE.

3. Notificar aquest aute als recurrents, al magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

4. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de març del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Jean-Yves Caullet

Víctor Torre de Silva López de Letona